BAŞMUHARRİRİ
Ahmet Emin YALMAN
Vatan Evi
Cağaloğlu, Molla Fenari Sokağı 30 - 32
Telef. 24136 - Telg. VATAN İst.

Perşembe 23 NİSAN 1942

VATAN

Yıl: 2 — Sayı: 554 "DOĞRUYA DOĞRU - EĞRİYE EĞRİ,, Fiyatı 5 Kuruş

Anadoludan ses

Anıt - Kabir

YAZAN:
BEHÇET KEMAL ÇAĞLAR

Bugün 2 nci sayfamızda

23 Nisan çocuk bayramı

Büyüğe hürmet, küçüğe şefkat...
Bir Türk yavrusu Inönü'nün elini öpmeğe çalışırken Inönü onu okşuyor

Millet, çocuklarına güvenle bakıyor

Maarif Vekili, dün gece radyoda söylediği kıymetli bir nutukla çocuk haftasını açtı

Maarif Vekili Hasan Ali Yücel, bugün başlıyan Çocuk Haftasını dün akşam saat 19.45 de Ankara radyosunda yaptığı değerli bir konuşma ile açmıştır. Vekil, bu nutkunda ezcümle şöyle demiştir:

«Sevgili çocuklarım, 942 Çocuk Haftasını açıyorum. Büyüklerin küçüklere, daha doğrusu yetişenlerin henüz yetişmekte olanlara yapacakları vazifeler mühimdir.

Maarif Vekili Hasan Ali Yücel, Türk çocuğunun yetiştirilmesi hakkında kıymetli izahatta bulunduktan sonra demiştir ki:

— Bütün bu yokluk ve yoksulluklara uğramamanın tek çaresi bilmek ve öğrenmektir. Bu anlayışa, biz, ilim kafası diyoruz. Sevgili Atatürkümüzün: «Hayatta en hakiki mürşit ilimdir» demesi, bunu söylemek içindir. Nutuklarında müsbet ilme ehemmiyet vererek onun üstünde durması hep bu sebeptendir. Milli Şefimiz Büyük Inönünün: «Müsbet ilimleri öğreniniz ve bildiğiniz kadar öğretiniz» demesi bundandır.

Sözlerine devam eden Hasan Ali Yücel, «milletle beraber yediğimiz kara ekmek, ondan ayrı yenilen ak francaladan daha tatlıdır, işte bizim anladığımız ahlâk böyle emrediyor, böyle istiyor, bu duyguda insanlardan kurulmuş bir millete yeryüzünde yıkım yoktur, zeval yoktur» de-

(Devamı Sa. 3; Sü. 5 te) =

Maarif Vekili Hasan Ali Yücel

Yeni doğan millet

Genç varlığımız, bugün yirmi iki yaşında dinç, vakur bir delikanlı manzarasını gösteriyor

Yazan: **Ahmet Emin YALMAN**

Yıllar oluyor, bir İngiliz papazının on yedinci asrın sonunda Osmanlı İmparatorluğuna dair yazdığı bir kitap elime geçmişti. Bu kitabın tâ başında şu sözler vardı:

«Allah her mucizeyi yapabilir. Kuru odunlara yeniden can verir, ölüyü diriltir, fakat Osmanlı İmparatorluğunu o bile yaşatamaz.»

Türk milleti, başındaki idarenin fenalığına, hariçten üzerine saldıran talancıların aman vermemesine, dahili felâket amillerinin baskısına rağmen, bu kehaneti yalancı çıkardı. Kitap yazıldıktan sonra daha iki asır müddet Osmanlı İmparatorluğu denilen arazide Türkler istiklâline sahip kaldılar.

Fakat nihayet bir ölüm günü geldi, çattı. Umumi Harpte kuvvetlerimizi mirasyedice israf etmiştik. Milyonlarca askerimizle dört sene on dört cephede imkânsızlıklar içinde döğüşmüş, nihayet yere serilmiştik.

Öyle bir an oldu ki milletin nabzına bakılınca hareket farkedilemiyordu. Eski İngiltere Başvekili Eskuit şu iddiada bulundu: «Hasta Adam ölmüştür, mezarının taşına ne yazılırsa yazılsın, bir daha dirilemez.»

Eskuit, haklı görünüyordu. Memlekette ölüm tehlikesine karşı mukavemet sezilmiyordu. Her nevi millî alâka, yalnız işgal kuvvetlerinin gözünde değil, hükümdarın ve hükûmetin gözünde de ağır bir suçtu. Cenuptan Fransızlar, garptan Yunanlılar, şimalden Puntoşçular taarruza geçmiş, dahilde Ermeni, Kürt hareketleri ve irticain en koyu nev'i ayaklandırılmıştı. Silâhlarımız elimizden alınmış, şurada burada kalan topların kamaları sökülmüştü.

İdam hükmünün tatbika konulmasına ortada hiç bir engel kalmamış gibi görünüyordu.

Birdenbire şarktan yeni bir güneş, taze bir Türk varlığının güneşi doğdu. Erzurumdan sonra Sıvasa, daha sonra Ankaraya ilerledi, nihayet İstanbul kapılarına geldi, dayandı. Yunan istilâsını karşıladı, Fransız istilâsına meydan okudu....

Padişahın gözü yıldı, dağıttığı Meclisin yeni seçim yolile tekrar toplanmasına razı oldu. Bu Meclis (millî misak) ruhunu temsil eder bir heyet şeklinde İstanbulda toplandı. Atatürk, İstanbulda toplanılmasına taraftar değildi, akıbetin ne olacağını biliyordu, fakat İmparatorluğun öldüğünü ve yeni bir varlık yaratmanın lâzım ve mümkün olduğunu düşünebilecek cür'etliler o dakikada

(Devamı Sa: 3 Sü: 4 de) §

Mısır Başvekili
Nahas Paşa

Mısır, harp dışında kalacak

Nahas Paşa Mısır askerinin harp işinde kullanılmıyacağını bildirdi

Kahire. 22 (A.A.) — Başvekil Nahas Paşa, Mısırın harp dışında kalması arzusunda olduğunu ve Mısır asker ve işçilerinin hiç bir harp işinde kullanılmamalarına karar verdiğini söylemiştir.

Hükûmet, demokrasiyi müdafaa için müttefik kuvvetleri Mısırda kaldıkları müddetçe Mısırın emniyetini temin maksadile İngiliz kıt'alarının durumunu muhafaza etmek kararındadır.

Kahire, 22 (A.A.) — Parlamento, 5 muhalif ve 6 müstenkif reye karşı 195 reyle hükûmete itimat beyan etmiştir.

Londra Halkevinde merasim yapılacak

İngiliz çocukları merasime iştirak edecek

Rauf Orbay'ın bir nutuk söylemesi muhtemel

Londra, 22 (A.A.) — Ingiltere tarihinde ilk defadır ki Ingiliz gençliği Londradaki Halkevinde yarın yapılacak olan Türk çocukları törenine iştirak edecektir.

Ingiliz, erkek ve kız izcilerle gençlik klüpleri törende temsil olunacaklardır. Türkiye Büyük Elçisi Rauf Orbay'ın orada bulunarak bir söylevde bulunması muhtemeldir.

Halkevine Ingiliz Haberler Nazırlığının hediye ettiği sine-

(Devamı Sa: 3 Sü: 7 de) (/)

Londra Büyük Elçimiz
Rauf Orbay

İsveçte tevkifler yapılıyor

Stokholm, 22 (A.A.) — Reuter: Son günlerde Oslo'da aralarında kral sarayının yaver ve subayları, profesörler, müşavirler, iş adamları ve ressam Krogh'un da bulunduğu elli ilâ yüz kişi tevkif edilmişlerdir.

Önümüzdeki kışı, bahardan karşılamaya çalışıyoruz

Ankarada bulunan Vali ve Belediye Reisi Dr. Lûtfi Kırdar muhabirimize beyanatta bulundu

Ankara, 22 (Telefonla) — İstanbul şehri işleri için Ankarada bulunan İstanbul Vali ve Belediye Reisi doktor Lûtfi Kırdarla görüştüm. Kendisi bana şu beyanatta bulundular:

«— Burada, bilhassa İstanbulun kömür ve odun işile meşgul bulunuyorum. Bu sene şiddetli kış dolayısile geçirdiğimiz güçlüklerin gelecek sene tekerrürüne meydan vermemek için şimdiden tedbirler almaya çalışıyoruz. Bunlar meyanında kömür ve odunun nakliyesi başta gelmektedir. Biliyorsunuz ki harp dolayısile kömür ve odun işlerinde görülen müşküller daha ziyade nakliye işlerinden ileri gelmiştir. Bu mühim meseleyi Münakalât Vekâletile görüşmekteyim.»

Tebessüm eden Vali, sözlerine şu cümle ile nihayet verdi:

«— Görüyorsunuz ki gelecek kışı, bahardan karşılamaya çalışıyoruz.»

Rus - Alman harbi

Almanlar Donetzde ilerlemeğe çalışıyor

Sovyetler, bir ayda 891 Alman tayyaresi düşürmüşler

Berlin, 22 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Donetz havzasında, Alman ve Rumen kıt'aları muvaffakiyetli hücum hareketleri neticesinde düşmanın kuvvetli olarak tahkim edilmiş ve mayinlenmiş bazı dayanak noktalarını ele geçirmişler ve bir miktar esir almışlardır.

Doğu cephesinin orta ve şimal kesimlerinde mevzii müteaddit düşman taarruzları püskürtülmüş-

(Devamı Sa. 3, Sü. 3 de) ***

Paris, suikast faillerini teslim etti

Alman kumandanlığının tedbirleri kaldırıldı

Amerika, Fransız gemilerinin Japonlara verilmesini protesto etmiş

Paris, 22 (A.A.) — Paris Alman kumandanlığı 22 nisanda Alman askerlerine karşı yapılan suikast faillerinin sivil ahali sayesinde tevkif edildiklerini bildiren bir ilân neşretmiştir. Bu tevkif neticesinde, suikastten müştereken mes'ul sayılan 20 komünist ve Yahudi kurşuna dizilmiyecektir. Eğlence yerlerinin kapatılması hakkındaki tedbirler kaldırılmıştır.

Evvelce Alınan Tedbirler

Paris, 22 (A.A.) — Gazeteler Büyük Paris kumandanlığının aşağıdaki tebliğini neşretmektedirler:

Alman ordusu mensuplarına karşı yapılan birçok suikastler ve bilhassa 20 Nisan gecesi bir Alman askerinin alçakça katledilmesi halka vaziyetin vahametini anlatacak tedbirler alınmasını icap ettirmektedir. Bundan ötürü yeni tedbirler almak hakkım bâki kalmak şartile şu emri veriyorum: Bütün tiyatrolar, sinemalar, müzikholler, kabareler ve sair eğlen-

(Devamı Sa. 3, Sü. 1 de) =

Fransada suikastler arttı. Bununla beraber Paris halkı artık kurşuna dizilmekten bıkmıştır ve nihayet suikast faillerini ele vermiştir. Paris Almanlarla işbirliği yapıyor, tıpkı Başvekil Laval ve Paristeki Fransız Elçisi Fernand de Brinon gibi...

Cripps, Hint meselesini izah etti

Bir hal çaresi için zaman müsait değildi

Hintlilerin müdafaayı başarmıya çalışacaklarına emniyet hâsıl ettim

Londra, 22 (A.A.) — Bugün Londradaki basın toplantısında Cripps, Hindistandaki memuriyetinin sarih neticeleri olmak üzere aşağıdaki izahatı vermiştir:

Zannediyorum ki Hindistanda tesis edilen temaslar durumu, yalnız Hindistan bakımından değil, fakat ayni zamanda bu durumun Amerikayı ve diğer memleketleri ilgilendirmesi bakımından da büyük bir ölçüde aydınlatmıya hizmet etmiştir. Hindistan bakımından bu temaslar Büyük Britanyanın harpten sonra

(Devamı: Sa. 3, Sü. 4 de) —

ASKERÎ DURUM

Garpte müttefik baskınları

Bu baskınlar, büyük Alman kuvvetlerini garpte bırakmağa mecbur edecektir

Yazan:
İHSAN BORAN

Batı Avrupada müttefiklerin, bu sırada büyük ölçüde çıkarma ile paraşütçü kıtaları indirme şeklinde müşterek bir taarruza girişmelerine ihtimal verilemez. Böyle bir teşebbüs için ne Ingiltereye ve ne de Birleşik Amerika henüz hazır değildirler. Bu ancak önümüzdeki yaz ayları ortasında veya sonbaharda beklenebilir.

Fakat Amerikalılar, bunun zamanı gelinceye kadar boş durmıyacaklardır. Almanyanın doğu cephesine bağlanmış olması münasip bir fırsat teşkil ettiği için bundan istifade edilecektir. Bu istifade umumi kanaate göre şöyle olacaktır:

1 — Amerikalılar Ingilizlerle birlikte Avrupa batı kıyılarına mevzii baskınlar yapacaklar;

2 — Alman sanayi merkezlerine yapılmakta olan hava taarruzlarına daha büyük ölçüde devam edilecek.

Bu hareketler, Rusların beklediği çapta olmıyacaktır. Fakat hiç yoktan muhakkak iyidir. Anglo - Saksonlar bu mevzii baskınlarla ve hava taarruzlarile gerek Ruslar ve gerekse kendi hesaplarına şu faydaları temin edebilirler:

1 — Doğu cephesinden Alman piyade ve topçu kuvvetleri çekmek,

2 — Alman hava kuvvetlerinden bir kısım av filolarını batıda tutmak,

(Devamı Sa: 3 Sü: 1 de) %

İngilizler bir ihraç daha yaptılar

Almanlar, çıkarmanın püskürtüldüğünü bildiriyorlar

Berlin, 22 (A.A.) — Bu sabah şafak vakti, orta kuvvette bir İngiliz hücum kıt'ası, Fransanın Bulonya cenubundaki sahillerde karaya çıkmağa teşebbüs etmişse de sahil muhafaza kuvvetleri tarafından püskürtülmüştür. Bir blokhavz müdafileri, muhacimlere derhal ateş açmışlar ve bunları geri lemeğe mecbur etmişlerdir. Düşman, rıcat hattını sun'i sisle örterek geri çekilmiş, teşebbüsünde muvaffak olamadıktan başka, ağır kayıplar da vermiştir.

Deniz kenarında, İngiliz teçhizatından silâhlar bulunmuştur.

Londranın izahı

Londra, 22 (A.A.) — Bir İngiliz keşif kolunun Fransa sahilinde Bolonya civarına bir taarruz yaptığı ve sahil müdafaa hatlarının içine kadar girdikten iki saat sonra çekildiği haber verilmektedir.

Reuter ajansı kayıpların hafif olduğunu bildiriyor. Hiç bir İngiliz gemisi hasara uğramamıştır. Bir Alman balıkçı gemisi hasar görmüş, diğer bir balıkçı gemisi tutuşturulmuştur.

Köylerde subaşı teşkilâtı kuruluyor

Hükûmet tarafından satın alınacak mahsul paraları verilmek suretile köylünün elinde bırakılacak

Ankara, 22 (Telefonla) — Köylerde kurulacak olan subaşı teşkilâtı hazırlıkları bitmek üzeredir.

Öğrendiğimize göre bu sene, hükûmet tarafından satın alınacak mahsul, paraları verilmek suretile köylünün elinde bırakılacak ve bu suretle mahsulü toplamak ve muhafaza etmek işile köylü doğrudan doğruya hükûmete karşı mesul olacaktır.

Subaşıları, henüz mahsul tarlada iken tahmini miktarını alâkadar makamlara bildirecek ve memleketin mahsul miktarı tarladan kaldırılmadan bilinecek ve ona göre bir tevzi esası tutulacaktır.

Geçen gün bir ajans haberi Almanların 12 yaşındaki kızlara talim gösterdiklerini bildiriyordu. Rus kadınları çoktan silâhları omuzlamış bulunuyorlar. Bahar geldi. Bu iki millet kadın, erkek can havlile zafere koşmağa çalışacak

Uzakşark harbi

Birmanyada bir Çin muvaffakiyeti

Çinliler, muhasarada bulunan 7 bin İngilizi kurtardılar

Bir Japon kruvazörü batırıldı

Çunking, 22 (A.A.) — Çin asker. sözcüsü şöyle demiştir: Çin kuvvetleri Japonlar tahrip edilen Birmanya petrol sahalarının merkezi Temanyaung'un 5 kilometre uzağına atmıştır. Temanyaung'un geri alınması üzerine çemberden kurtulan Ingiliz kuvvetleri 7 bin kişi idi ve bunlar arasında zırhlı birlikler de vardır.

Bir Japon Kruvazörü Batırıldı

Vaşington, 22 (A.A.) — Bahriye Nazırlığının tebliği:

Filipin takım adalarındaki Cebu

(Devamı Sa: 3 Sü. 1 de «)

TARİHÎ BAHİSLER

Hindistan İmparatorluğu

Yazan: *Ziya Şakir*

Hintliler, müstemleke hayatına çabuk alıştılar, İngilizler de, yeni tebaalarını meharetle idareye başladılar. Birbirlerine en zıd fikirlerden ve dinlerden mürekkep olan yüzlerce milyon insanı idare etmek kolay değildi. Fakat İngilizler, bir çok hukuk, siyaset ve idare âlimlerinin yardımlarile Hindistan için hususi bir hükûmet şekli düşünmüşler.. buna da (İngiliz racası) adını vermişlerdi.

Bu idare şekli mutlakiyetti. Bütün o muhtelif cinsler ve dinler, münevver bir istibdat ile idare edilecekti. Hükûmet, halkın ihtiyaçlarına karşı büyük bir hüsnü niyet gösterecekti. Halk ta, sükûn ve asayişi muhafaza edecek; hükûmete karşı mutlak bir itaatle, işlerine ve güçlerine devam ederek teceddüt ve terakki yollarında devam eyliyecekti.

İlk zamanlarda bu program çok iyi tatbik edildi. Hükûmet, âdilâne bir siyaset takip ederek, birbirlerine rakip olan ırkları ve dinleri, tam bir müsavat dairesinde idare etti. Fakat bir müddet sonra, genç Hintliler eski idareyi hatırladılar. Bir garp hükûmetinin idaresi altında bulunmayı düşüncelerine sığdıramadılar. Hindistana, tam bir istiklâl yolu açabilmek için ortaya muhtariyet fikirlerini atmıya başladılar.

Bu ilk kımıldanma, 19 uncu asrın sonlarına doğru zuhûr etmişti. Fakat birdenbire, şuurlu ve programlı bir şekle giremedi... Evvelâ şurada, burada bazı milliyetperverlerin hoşnutsuzlukları, itirazları, protestoları başgösterdi. Ve bu ilk harekette, hakiki (Hint milliyetperverliği) nin hiç bir ciddi esası mevcut değildi. Ancak, 1880 senesinden sonra Bengale eyaletinde, ilk defa olarak şuurlu bir milliyetperverlik belirdi ve pek kısa bir zamanda, sistem şekline girdi. 1885 senesinde de Hindistan Milli kongresi teşekkül etti.

Bu kongrenin isminden de anlaşılıyordu ki, istiklâl düşüncesi karşısında, bütün Hint münevverleri, ırk ve din ihtilâflarını unutmuşlar.. elele vererek, İngilizlere karşı bir cephe kurmuşlardı. Fakat bunlar, henüz hakiki maksatlarını ortaya atmıyorlar.. yalnız; İngiliz idaresinin, kendi milli âdet ve ananelerine müdahalesinden şikâyetçi bulunuyorlardı.

19 uncu asrın son senelerinde, bu ilk şikâyet sadaları, bir perde daha yükseldi. Vergilere, idare şekil ve heyetlerine şümul gösterdi. Müsavat düşünceleri ileri atılarak, Hintlilerin, en yüksek idare makamlarına kadar çıkarılması, Hint ordusundaki zabitlerin de İngiliz zabitlerile müsavi haklara malik olması istenildi.

Fakat bu hareketi idare edenler, Hint milliyetperverliğini doğrudan doğruya kendi yurtlarının mazisinden ve milli ananelerinden ilham alanlar değildi. Bunlar, Hindistanda doğmuş; fakat İngilterede tahsil etmiş olan bir takım gençlerdi ki; cihan tarihinin inkılâp fasıllarını okuduktan sonra ancak taklidi bir hareketle Hindistan istiklâlini temine heveslenmişlerdi.. ve asıl dikkate şayan olan cihet te; bu hareketi vücude getirenlerin, kâmilen Hindûlardan, yani Budist gençlerden mürekkep olması idi. Bunlar, Müslüman Hintlilere de bir mevki ve paye vermek fikrinde değillerdi. Hattâ onları da, - İngilizler gibi - yabancı addetmekteydiler.

1905 senesinde, idari bir sebeple, Bengale vilâyetinin muhtelif kısımlara ayrılması, ilk fırtınayı kopardı. Artık, silâhlı hareketler başladı. İngiliz memurlarına suikastler yapılıyor.. telgraf ve telefon telleri kesiliyor, devlet binalarına ateşler veriliyordu... Bunları yapanlar, İngilterede tahsil görmüş olan cüretkâr genç Hintlilerdi. Aynı zamanda milliyetperver Hint gazeteleri de lisanlarını değiştirmişlerdi. Hattâ:

(Hintliler, nasıl ölmek lâzım geldiğini öğrenmelidir. Bunu öğrenmenin yolu da, bizim ölmemizdir... Eğer gayri tabii vaziyet ortadan kalkmazsa, İngilizlerle aramızda başlıyan cidal, kan selleri içinde devam edecektir.) diyecek kadar cüret göstermektelerdi.

İngilizler, meseleyi büyütmek istemediler. 1909 da Hindistan meclisleri kanununu neşrettiler. Sınırlere, biraz sükûn verdiler.

1911 de, Hindistan imparatorluğu tacını giymek için Hint topraklarına ayak basan Kral Corç, pek hararetle karşılandı. Çünkü Hintliler, bu seyahatin neticesinden büyük ümitler bekliyorlardı... Fakat bu intizar, boşa gitti. Neşredilen kanun, hükûmet tarafından tatbik edilmedi. İhtilâl alâmetleri, yine başgösterdi. İngilizlerin aldığı tedbirlerle, vaziyet umumî harbe kadar sürüklendi.

Harp başladığı zaman, İngilizler nazik bir mevkide kaldılar. Yeni bir takım vaatlerle, Hintlileri oyalamıya mecbur oldular... Lâkin Hindistan Nazırı Montagü, ilk defa olarak ortaya bir hakikat attı. Bir sene mütemadiyen yaptığı tetkiklerden sonra, Hindistan Muhtariyeti lâyihasını imzaladı.

1918 de ilân edilen muhtariyet kararnamesi, Hintlileri de demokrasi haklarından istifade ettirecekti. Fakat derhal bir kısım İngiliz matbuatında:

(Hintliler muhtariyetin ne olduğunu anlamazlar. Onlar, kasabalardaki İngiliz hâkimlerinin önünde baş eğmiye alışmıştırlar.)

Diye, muhalefet sadaları yükseldi.

İngilterede, - bu meselenin lehinde ve aleyhinde - münakaşalar devam ediyordu. Fakat bu aralık Hindistanda zuhûr eden bir kıtlık, her tarafı kırıp geçiriyordu. 32 milyon halk, açlıktan can verdi. 150 milyon insan da yine açlıktan ölüm haline geldi... Hintliler, bu felâketin zuhûrunu İngilizlere atfediyorlar.. ve bu feci vaziyet karşısında artık Hindûlarla Müslümanlar da birleşiyorlardı.

Hindistan, yavaş yavaş bir vol-

(Devamı Sa: 3 Sü. 6 da) W

DALDAN DALA

Tayyareci Bader'in hikâyesi

Eskice bir mecmua elime geçti. İngiliz tayyarecisi Douglas Bader'in hikâyesini okudum. Anlatmıya değer:

Bu tayyareci 1931 senesinde bir tayyare kazasına uğruyor. İki bacağını birden kaybediyor. Kendisine alüminyomdan iki suni bacak yapıyorlar. Fakat o kadar ustaca ki şen ve canlı adam bunlarla dans ediyor, hattâ kriket oynuyor.

Harp kopunca Bader hizmete alınmasında ısrar ediyor. Bombardıman grup kumandanı harikalar yaratıyor. Madeni bacaklarile ortalıkta dolaşması, garip gürültüler çıkararak vazife görmesi, diğer pilotları ateşlendiriyor. Adam o kadar canlı, o kadar iyi bir teşkilâtçı ki Daily Mirror gazetesi: «Bu vasıfta adamların hayatını korumak lâzım, uçmasını menetmeli» diye makale yazıyor.

Bader aldırmıyor, uçuşa devam ediyor. Şimali Fransaya yapılan bir hücumda tayyaresi vuruluyor, paraşütle kendisini aşağıya atıyor. Vücuduna bir şeycik olmuyor, fakat alüminyom bacaklarından biri parçalanıyor.

Bader şimdi Almanyada harp esiri... Fakat Almanlar bu cüretli tayyareciye o kadar saygı gösteriyorlar ki Kızılhaç vasıtasile İngiliz hava kumandanlığına şu haberi yolluyorlar:

«Tayyareci Bader'e yedek alüminyom bacak getirecek bir İngiliz Kızılhaç tayyaresi, filân gün ve saatte, filân yere inebilir. Bu tayyare inip tekrar kalkarken ilişilmiyecektir.» İngilizler bu izinden istifade ederler. Böylece Almanlar havacılığa mahsus ince nezaket ananelerine saygı göstermiş olurlar.

SERÇE

Şehir Haberleri

Para piyesinden doğan dâva

Dünkü duruşmada Peycmi Safa, Oro-Puro'nun hususî bir tercümesini ibraz etti

Şair Necip Fâzıl Kısakürek, Para isimli eseri hakkında muharrir Peyami Safanın Tasviri Efkâr gazetesinde yazdığı makalede kendisine ve eserine karşı hakaret görerek dava açmıştı.

Bu davaya, dün de ikinci asliye ceza mahkemesinde devam edilmiştir. Dinleyicilerin kalabalık oluşu yüzünden duruşmaya birinci ağırceza salonunda bakılmıştır.

Peyami Safa, Oro Puro piyesile Para piyesi arasındaki benzeyişleri gösteren, altıncı noter tarafından musaddak tercümeyi mahkemeye vermiştir.

Bu benzeyişler, geçen celselerde birer birer okunmuş ve gösterilmiş olmakla beraber Necip Fâzılın avukatı İhsan Mukbil Ben'in arzusu üzerine bu celsede tekrar okunmuştur.

Necip Fâzıl ve vekili, Peyami Safanın mahkemeye verdiği tercüme hakkındaki mütalâalarını bildirmeleri için muhakeme, 28 nisan salı günü saat 14 e bırakılmıştır.

Vali ve Belediye Reisi yarın sabah geliyor

Şehrin işe işlerile yakacak ihtiyacını temin hususunda alınacak tedbirler hakkında Vekâletle temaslarda bulunmak üzere Ankaraya giden Vali ve Belediye Reisi doktor Lûtfi Kırdar bu akşam Ankaradan hareketle yarın sabah şehrimize gelecektir.

Vali ve Belediye Reisi İstanbula geldikten sonra yakacak tedariki işlerinin ne suretle halledileceği anlaşılacaktır.

Küçük sarhoşun marifetleri

16 yaşında bir çocuk, beş şişe rakı içtikten sonra meyhanecinin parasını kapıp kaçmak istedi

Beyoğlunda oturan Yakovas isimli 16 yaşlarında bir çocuk, evvelki gece Sakızağacındaki meyhanelerden birine gitmiş ve masaya oturduktan sonra garsonu çağırarak rakı ile biraz meze getirmesini söylemiştir.

Kendisine istediği şeyler getirilmiş, fakat çocuk birbiri arkasına tam beş şişe rakı içmiştir. Bu hal meyhane sahibinin dikkatini celbetmiş ve küçük sarhoşun yanına giderek kendisine artık içki veremiyeceğini, hesabı görmesini söylemiştir.

Yakovas bunun üzerine kasaya yaklaşmış ve para verecekmiş gibi yaparak, ani bir hareketle meydanda duran 20 lirayı kapmıştır.

Küçük sarhoş, kaçmaya vakit bulamadan yakalanmış ve polise teslim edilmiştir.

Yakovas bugün Adliyeye getirilmiştir.

Çocuk dâvası Cümhuriyet dâvasıdır.

Ç. E. K. Genel Merkezi

ANADOLUDAN SES

Anıt - Kabir

Bizce muhakkak olan şudur ki: Kazanan üç projenin üçü de Atanın şanına lâyık değildir. Mesele teferrüat, tertibat hattâ sanat değil sadelik, ihtişam ve iman meselesidir.

Yazan: *Behçet Kemal ÇAĞLAR*

Dünyanın karanlık ve karışık manzarası ortasında alnına Atatürk sabahının ebedî ışığı vurmuş tek bahtiyar milletiz. Atatürkün, üzerinden milleti ve şahsı için ebedî bir yük seliş şa'şaası seyrettiğini keşif ve ilân ettiği tepenin adını verdiği büyük insan, başımızdadır. Her millet başının derdine düşmüşken biz Atamıza lâyık bir istirahat yeri düşünebilecek durumdayız. Onun sözünü tekrarlayalım: Ne mutlu Türküm diyene!

Milletlerarası bir jürinin milletlerarası bir müsabakadan seçe seçe beğendiği üç projeyi ne yazık ki maketlerile görmedik. Fakat iç ve dış resimlerini gazetelerde gördük, jürinin kararlarını, bazı proje sahiplerinin fikir ve izahlarını okuduk. Gündelik harp havadisleri arasında buralarda en çok konuşulan, gerçekleşme yoluna girmesinden dolayı en çok ilgiyle ve sevinçle karşılanan haber, bu anıt - kabir hâdisesi oldu.

Bu projelerden hiç birini Atatürke anıt - kabir olmaya lâyık bulmadığımızı hemen ilâve etmeliyiz. Zannedilmesin ki: Basit gördük, sade gördük de.. Tamamile aksine! Atatürke lâyık olacak kadar sade ve sadeliğile muhteşem olmadığı için bunları gözümüz tutmadı ve gönlümüz beğenmedi.

Tanrının dünyayı yaratışını mukaddes kitaplar «kün dedi ve oldu» diye anlatırlar; eski tabirle. «Kâf ve nun» da bütün bir hilkatin sırrı yatar. İsparta kumandanı, çetin savaşlardan sonra Atinayı zaptettiğini İspartalılara haber vermek için süslü, özentili, uzun cümleler kullanmadı; «Atina düştü» demeyi yeter buldu. İşte Atatürkün yaratıcılığını ve savaşçılığını, mîmarî dilinde bu kadar kısa ve güzel anlatabilecek bir ifade ve üslûba, bir inşa ve terkibe ihtiyaç var.

Meselâ: Sakarya nehrine bir yeni ve ilgreti mecra açınız; nehri kırk gün - yani onun memleketi kurtarma savaşında bu nehri al akıttığı günler sayısınca - oradan akıtınız; asıl mecranın en çağıltılı akış yerine büyük ve sağlam bir gömme yeri yapınız; lâhdi oraya yerleştirip beton ve çelik kapaklarını örtünüz, kırk gün sonra nehri tekrar eski mecrasına iade ediniz; bir tarafta dev gibi bir Eti aslanı, bir tarafta dev gibi bir bozkurt orayı işaretlesin ve beklesin; gereken günlerde suya çelenkler atılsın ve kurbanların kanı akan suları kızıla boyasın; Sakarya, adını ebedileştirene asırlar boyunca ağlasın, çağlasın dursun,...

Meselâ: Rasadtepeyi yerle bir edene kadar kazıyınız; asırlara da yanabilecek lâhdi oraya gömünüz; Dumlupınar, Sakarya boyu, İnönü gibi zafer yerlerinden ve vilâyetlerimizin hepsinden getirilmiş vagon vagon toprakları da karıştırarak tepeyi yeniden eski sağlamlığı ve yüksekliğile meydana getiriniz, üstüne «Ben ölmedim, millet'mde yaşayorum» sözünü tâ uzaklardan okunabilecek bir heybette, bir nurdan mahya halinde yazınız.

Meselâ: Tepenin üstüne Ankara taşından dev gibi bir Eti aslanı kondurunuz; göğsünün içini boş yapınız, aslanın kalbi biçiminde yapılacak lâhit bu boşluğa yerleştirilsin; aslanın gözleri, istenilen gecelerde, mümkün olan en fazla parlaklıkla yanabilsin...

Müze kısmı, bekçi dairesi, nöbetçi yeri.. Anıt - kabire hiç bir suretle eklenmemeli, sadeliğin haşmeti yapıya doğrudan doğruya hâkim olmalıdır. Yalnız Atatürkün yattığı bir yapı. Tek, yekpare, kolosal bir yapı..

Biz bu toprağı bundan sonra vatanımız olduğu kadar Atatürkün yattığı yer olduğu için de çiğnetmeyeceğiz! Bir bu imanı düşününüz bir de bu projeleri..

Projelerin üçünde de biraz oyuncaklık ve fazla teferruat var. Yalnız Ankaraya değil hattâ bütün yurda tek başına bir şey ilâve edecek, bütün yurt tarafından beklendiği hattâ bütün yurdu beklediği ilk bakışta kalbe doğabilecek bir anıt - kabir olmalı.

Bunda bilgi ve etüd kadar iman ve aşkın da yeri var. Sinan yalnız mimarların değil müminlerin de en ulusu olduğu için Selimiyeyi yapabildi. Atatürke ağıtı ısmarlamadan önce yazmayı düşünen ve yazmış bulunan insan, samimidir. Onun gibi Atatürkün ölümüne gözyaşı dökmeyen bir insanın nekadar eşsiz bir san'atkâr olsa da bizi tatmin edecek bir proje yapmış olacağını pek aklımız kesmiyor ve bu itibarla, bizimkilerin projesine daha çok taraftar olmak istiyoruz. Ne çare ki onda da saydığımız kusurların bir çoğu var. Ve sonra, Atatürk Türklüğün olduğu kadar insanlığın da kayıbıdır. Atatürk için söylenen en güzel ağıt cümlesi, bir Bulgarın değil miydi: «Atatürk öldü, artık dünya eskisi kadar enteresan değildir». Bu inhidamı hangi proje hangi cephesile bize verebiliyor?

Ne Yunan, ne Arap, ne Cermen san'atı! Türk üslûbu ve Türk dehası!

Fakat nerede, fakat nasıl? Değil mi ki bu vakte kadar bekledik ve görülüyor ki bu zaman bile azmış; Atatürkü sevmediği kubbe altından bir an evvel kurtarmak lâzım olduğu kadar ona lâyik, sade ve muhteşem bir anıt - kabir yapmak lüzumu da meydanda. Bu iki maksadı da gerçekleştirecek bir isabetli hal çaresi gerek!

Bizce muhakkak olan şudur ki: Kazanan üç projenin üçü de Atatürkün şanına lâyık değildir. Mesele, teferruat, tertibat hattâ san'at değil sadelik, ihtişam ve iman meselesidir...

Behçet Kemal Çağlar

Çala Kalem

En güzel eser

Bugün Çocuk Bayramı'nı kutluyoruz. Bir insanın güvenebileceği ve öğünebileceği en güzel eser çocuktur.

Alexandre Dumas Babaya adamın biri:

— Ladam O Kamelya sizin eseriniz midir? diye sormuş.

Dumas Baba:

— Hayır benim değildir, fakat eserimin eseridir, cevabını vermiş.

Dumas, bu suretle, oğlunun kendinin en öğünebileceği bir eseri olduğunu anlatmak istemiş.

BU SEFERKI AV BAŞKA

Kadın avcısı meşhur Eyüplü Halit, üç kadınla bir erkeği daha dolandırdığı için yirmi ay hapse mahkûm edilmiş.

Hapishanedeki arkadaşları ona soracaklar:

— Bu sefer ne avladın Halit?

O da cevap verecek:

— Adliyede yirmi ay avladım!

BU ZAMANDA BOYLE DAVET OLUR MU?

Osman Cemal Kaygılı arkadaşımız bir fıkra yazmış ve başlığını da «Kumaştan anlıyan yanıma gelsin» koymuş.

Eğer arkadaşımızda kumaş bolsa, anlayıp anlamamanın ne ehemmiyeti var, hep yanına koşarız. Yeter ki bize birer kostümlük versin.

TATLISERT

Günden Güne

Serabın azizlikleri

Libyadaki Rommel ordusu keşif kollarından birinin teğmeni «serab» ın askeri harekât üzerine tesiri hakkında bazı şeyler anlatmış. Bu teğmenin söylediklerine göre: «Bilhassa öğleye doğru hava kaynar bir tencerenin üstünde görüldüğü gibi titremeğe başlayınca taşıtlar ve zırhlı arabalar göze büyük görünüyormuş. Ufak bir otomobil çölde dolaşırken insanda orta boyda bir tank dolaşıyor hissi uyanıyormuş. Bir kamyon muazzam bir şekil alıyormuş. Bu yüzden sık sık hatalar oluyor ve hattâ muharebenin gidişi değişiyormuş.»

Gerçekten güç bir iş. Hoş, harbetmek de nerede olursa olsun kolay değil. Her cephenin kendine göre bir hususiyeti ve güçlükleri var. Şark cephesinde aylarca soğuk ve kar, şimdi de çamur ve sel; uzak şarkta pirinç tarlaları ve balta girmemiş ormanlar, Libyada da cehennem, kum fırtınaları ve serab!...

Libyadaki tabiat hâdisesi hoşuma gitti:

Meselâ insan orada kuzuyu koyun görebilecek.

Dar gelen tramvay arabasını, içine daha yüz kişi alabilecek kadar büyümüş bulacak.

Bir tek taksi dolaşsa taksi bolluğundan geçilmiyor hissine kapılacak.

Para piyesinin meşhur köpeğini görse fil dolaşıyor zannedecek ve belki de böyle yanlış bir görüş yüzünden mahkemelik olacak.

Piyango biletine yüz lira çıksa bu parayı aldığı zaman kendini büyük ikramiyeye konmuş sanacak.

Bayramlarını bugün hep birlikte kutladığımız çocukları birer büyük insan olarak görecek ve muhakkak ki yalnız bu görüşünde asla yanılmış olmıyacak...

KÖR KADI

Eâbıâli kitapçılarını telâşa düşüren duman

Dün sabah Ankara caddesinde, Doğu kırtasiye mağazasının üstündeki apartımanın birinci katından duman çıktığı görülmüş, bu duman Vakit matbaasından Tefeyyüz kütüphanesine kadar bütün kitapçıları telâşa düşürmüştür. İtfaiye ve polisin yaptığı tahkikat neticesinde dumanın çıktığı yer anlaşılarak endişeye mahal olmadığı anlaşılmıştır.

Dumanın yanan sobadan tüttüğü öğrenilmiştir.

Bir odun muhtekiri suç üstünde yakalandı

Odun tüccarlığı yapan Mustafa adında bir adam, bundan bir müddet evvel şehrimize üç motör odun getirmiştir. Mustafanın bu odunları çekisini yedi buçuk liraya sattığı haber alınmıştır. Bu ihbar üzerine bir meşhut cürüm tertip edilerek muhtekir Mustafa yakalanmış ve Adliyeye teslim edilmiştir.

TAKVİM

23 NİSAN 1942
PERŞEMBE
AY 4 — Gün 113 — Kasım 167
RUMİ 1358 — NİSAN 10
HİCRİ 1361 — Rebiülâhir 7

VAKİT	ZEVALİ	EZANİ
GÜNEŞ	6,09	10,13
ÖĞLE	13,12	5,17
İKİNDİ	17,01	9,05
AKŞAM	19,57	12,00
YATSI	21,36	1,40
İMSAK	4,18	3,22

SÖNMİYEN ATEŞ

Tefrika No. 34

Yazan: *İsmet ZİYA*

benden bir sigara istedi. Kendini toplamağa çalışırken:

— Çok sarhoşum karıcığım.

Dedi.

Dargın bir çehre ile:

— Hiç iyi etmiyorsun Nihat... Bu sulistimaller seni, iyi bir akıbete götürmüyor.

— Yine mi ders karıcığım. Talebelikten istifa ediyorum. Hocaya ihtiyacım olmıyacak kadar olgunum. Eğer muallimlikte hevesin varsa daha toy ve daha tecrübesiz insanlar seç... Hem şimdi sen, bunları bırak da bu akşam neredeydim onu sor?..

— Nemelâzım... Evinde olmadıktan sonra nerede olursan ol.

— Bak yine serzeniş, yine şikâyet... Sarhoş kafamla beni münakaşaya sevketme Allah aşkına... Esasen konuşacak vaziyette değilim. Harabım... Başım beynim ateşler içinde yanıyor. Kuzum Perihan bana bir su...

Komodinin üstündeki surahiden bardağa su koyarak içirdim.

Nihat, suyu içtikten sonra biraz daha kendine geldi ve anlatmağa başladı:

— Sabahleyin yazıhaneye gider gitmez Mazlûmeyi orada buldum. Prenses'le görüşmüş. Benim davasımı kabul edeceğimi söylemiş. Prenses pek memnun olmuş. Akşama behemehal görüşmemizi istemiş... Oraya gittim.

Yarı ciddî, yarı müstehzi bir tavırla sordum:

— Prenses hazretlerinin ikametgâhlarına mı?

— Hayır, Mazlûmelerin evine... Çünkü prenses Mısırdan henüz geldiği için otelde kalıyormuş.

— Hangi otelde?

— Şey... Her halde Perapalasta olsa gerek...

— Prensesi nasıl buldun?

— Harikulâde...

— Ne itibarla?

— Her bakımdan harikulâde kadın... Aman karıcığım bana ahret sualleri soruyorsun... Ne kadar bitkin olduğumu görmüyor musun? Gözlerimi açamıyorum. Mabadini yarın anlatırım. Hadi Allah rahatlık versin, dedi ve arkasını dönerek gürültülü horultularla uyumıya başladı.

Bana gelince: Kocamın bu yeni maceraya yuvarlanacağı çukuru şimdiden görür gibi oluyordum. Dimyata prince giderken evdeki bulgurdan olacağı muhakkaktı. Hele işin içinde Mazlûme gibi fettan ve melûn bir kadın olursa... Geceyi bin bir kâbus içinde geçirdim. Sabahleyin gözüm aynaya ilişti ğı zaman kendimden korktum. Solgun çehremin üstünde, uykusuzluktan şişmiş gözlerimle âdeta alkolik insanlara benziyordum. İşte, bu üzüntüler içinde harap olup giderken, Lemanın mektubu bir iksir gibi imdadıma yetişti. Arkadaşlarımla geçirdiğim o güzel günden sonra da âdeta kendimi iyi hissetmiye başladım.

Hayata karışmak, yalnız yaşamaktan çok daha iyi Nâzan. Yalnızlık insanı pek bedbin yapıyor. Artık karar verdim. Bundan sonra hayatın her cilvesini hoş görmiye çalışacağım. Belki bu suretle talihsizliğimi de yenmiye muvaffak olabilirim.

İşte sana bir sürü havadis... Artık bu sefer ümit ederim ki mektubuma çabuk cevap verirsin. Güzel gözlerinden hasretle öperim cici kardeşim. Kocana selâmlar...

PERİHAN

★

Sevgili Nâzan!

Mazlûme, yaptığı rezaletin hicap perdesi altında saklanıyormuş gibi hiç ortalarda yok... Yalnız ara sıra kocamın ağzından kaçırdığı lâkırdılarla, o mikrobun hâlâ yaşadığından haberdar oluyorum. Mektubunda. benim sabrıma, metanetime hayran olduğundan bahsediyorsun. Bence bir kadın, iyi kötü kurduğu bir yuvayı her ne bahasına olursa olsun yaşatmıya çalışmalıdır. Ben, bugün istikbale ümitle bakan bir insanım. Kocamın, günün birinde behemehal hakikati göreceğine ve büyük bir nedametle tövbekâr olacağına o kadar eminim ki...

Ne ise şimdi bunları bırakalım da sana, yeni meşguliyetimden bahsedeyim:

Dündenberi, yani yirmi dört saattir çok tatlı hulyalar içinde yaşıyorum. Haberin var mı? Ben artık muharrir oluyorum. Tebrik etsene...

Dün üstat bizdeydi. Bizimle karşılaşır karşılaşmaz ilk suali şu oldu:

— Bugün buraya çok büyük ümitlerle geldim. Öyle zannediyorum ki güzel sürprizlerle karşılaşacağım. Her halde bana okuyacak bazı şeyler hazırladınız değil mi? dedi.

Üstadın munis bir şefkatle parlıyan lâcivert gözlerine bakarak cevap veriyorum:

(Arkası var)

EV KÖŞESİ

Bu'gur sıkması

Dün işeden verilen bulgurla ilk işim çocuklara şimdiye kadar görmedikleri bir yemeği yapmak oldu. Verilen bulgurdan bir kilosunu ayırdım. İçerisine iki defa çekilmiş yarım kilo sığır etini ve bir yumurta ile tuz, baharı, biberini koydum. Iyice karıştırdım. Bulguria eti adamakıllı hallettikten sonra kadınbudu köftesi biçiminde yassı yassı yaptım. Otetarafta kaynamakta olan suyun içerisine attım. O, orada pişmekte iken biraz sadeyağ kızdırdım. Uzerine biraz da sulu salça ilâve ederek salçalı yağı tencereye aktardım, biraz kaynatarak yemeği indirdim. Az miktarda taze sarmısak döğerek yemeğe ilâve ettikten sonra sofraya verdim. Çocuklar şimdiye kadar yemedikleri bu nefis yemekten fevkalâde memnun kaldılar.

EV KADINI

RADYO TELEFON TELGRAF HABERLERİ

Askerî durum

Yazan
İhsan BORAN

(Baştarafı 1 incide) %

3 — Alman askeri sanayiinde istihsalâtı azaltmak,

4 — Hava taarruzlarile Alman maneviyatını sarsmak,

5 — Norveç ve Fransa kıyılarındaki Alman deniz üslerini tahrip ederek barınılmaz hale getirmek, bu suretle Atlantikte Alman denizaltı faaliyetini azaltmak,

6 — Rusyaya şimal yolile malzeme nakleden gemi kafilelerinin emniyetini çoğaltmak.

Fransa şimal ve batı kıyılarındaki Alman deniz üslerini mevzii baskınlarla ve hava taarruzlarile kullanılmaz hale getirmek, Alman sanayiini bombalamak kadar mühimdir. Biri ilerde yapılması düşünülen çıkarma ve denizaltı harbi, diğeri ise Ruslara yardım için önemlidir.

Son gelen haberlerde, Mareşal Fon Rundstedt'in Fransaya gönderildiği, Almanların Belçika kıyılarına da mayin döktükleri ve Norveçe müdafaa maksadile, arasında bir zırhlı tümen de bulunan birçok yeni kuvvetler sevkedildiği bildirilmektedir. Diğer taraftan Amerikalılar da, Britanya ve Irlanda adalarına yeni kıtalar ve yeni Amerikan tayyareleri göndermektedir. Bu yeni kıtalar ile ilk defa Ingilizlerle mevzii baskınlarda bulunacaklar ve tayyareler de ilk defa olmak üzere hava taarruzlarına iştirak edeceklerdir.

Görülüyor, ki Anglo - Saksonlar, bu ilk hazırlıklarile Almanları Norveç, Felemenk, Belçika ve Fransa kıyılarında ve büyük sanayi merkezlerinde daha esaslı tedbirler almağa ve daha fazla hava ve kara kuvvetleri bulundurmağa mecbur etmişlerdir. Fakat bu kadarcık işle Almanların kat'i netice yeri olan doğu cephesinde zayıf bırakılacağına ihtimal verilemez. Fakat Manş ve Şimal denizlerinde temin edilecek hava hâkimiyeti, Anglo - Saksonlar için büyük bir kazanç teşkil eder. O zaman, geçen Büyük Harptekine benzer deniz durumu hasıl olabilir.

Paris, suikast faillerini teslim etti

(Başı 1 incide) =

ce mahalleri 21 den 24 nisana kadar kapalı kalacaktır. Lokantalarda musiki dinlemek de yasaktır. Bu müddet içinde saat 23 den sonra sokakta dolaşmak yasaktır.

Amerika Fransayı Protesto Etmiş

Londra, 22 (A.A.) — Vaşingtondan gelen bazı haberlere göre Amerika hükûmeti Hindiçini sularındaki Fransız ticaret gemilerinin Japonlara verilmesini şiddetle protesto etmiştir. Bu olay hakkında resmî bir teyit yoksa da akla yakın gelmektedir.

Bir Elçi Daha İstifa Etti

Vaşington, 22 (A.A.) — M. Laval'in nutkunu dinleyen Fransanın Amerika elçiliği müsteşarı M. Leon Marşal, Vichy'ye istifa ettiğini bildirmiştir.

Uzakşark harbi

(Baştarafı 1 incide) «

adası yakınında yapılan son harekâtta Amerikan torpil atan hızlı hücum botları, 4 destroyerin himayesindeki bir Japon kruvazörüne karşı gece hücumu yapmışlardır. Hücumbotlar kruvazörü ağır hasara uğrattıktan sonra çekilmek zorunda kalmışlardır. Hücumbotlar ayrılırken kruvazör batıyordu.

Melburn, 22 (A.A.) — Başvekil M. Curtin, Bingale körfezinde son günlerde yapılan bir düşman hareketi sırasında «Vampire» muhribinin battığını bildirmiştir. Mürettebatın büyük bir kısmı kurtulmuştur. 6 kişi ölmüştür. Bunlardan biri yaralarının ağırlığı yüzünden ölmüş bulunmaktadır. 2 kişi noksandır. Bunların da öldükleri sanılıyor.

Yağ fiyatları tesbit edildi

Ticaret Vekâleti, muhtelif mıntakalarda istihsal edilen yağların fiyatlarını bildiriyor

Ankara, 22 (A.A.) — Ticaret Vekâletinden tebliğ olunmuştur:

29 sayılı Koordinasyon kararına istinaden memleket dahilinde sadeyağına aşağıdaki esaslara göre azamî fiyatlar tesbit olunmuştur.

1 — En çok yüzde üç asitli haliç Urfa muadili eritilmiş sadeyağlar 160 kuruş, en çok yüzde yedi asitli birinci Diyarbakır muadili eritilmiş sadeyağlar 155 kuruş, en çok yüzde 8 asitli ve yüzde 7 ayranlı birinci Trabzon muadili eritilmemiş sadeyağlar 130 kuruştur. Vasıfları daha aşağı olan nevilerde ve menşeden olan yağlara mutad fiyat farklarile mahallerinde azamî fiyatlar tesbit olunacaktır.

2 — Bu fiyatlar Urfa, Diyarbakır, Mardin, Elâzığ, Gaziantep, Maraş, Kars, Erzurum, Trabzon, Konya ve Aksaray şehirlerinde toplayıcı ve toptancı kârları da dahil olmak üzere süzülmüş sadeyağların satıcının mağazasında teslim bir kilosunun kapsız olarak toptan fiyatlarıdır.

3 — Teneke bedeli, doldurma ve lehim masrafları bu fiyatlara dahil değildir. Bu masrafların azamî hadleri mahallî Fiyat Mürakabe komisyonlarınca derhal tesbit ve ilân olunacaktır.

4 — Diğer istihsal bölgelerinde ve istihsali kendi istihlâkine yeten vilâyetlerde mahallî toptancı azamî fiyatları birinci fıkradaki esas vasıfları ve fiyatları geçmemek üzere mahallî Fiyat Mürakabe komisyonlarınca tesbit ve ilân olunacaktır.

5 — İstihlâk bölgeleri vilâyet ve kaza merkezlerinde sadeyağının azamî toptan ve perakende satış fiyatları birinci fıkrada yazılı menşelerin esas fiyatlarını ambalâj ve nakliye masraflarile normal fire karşılığının ve yüzde 5 toptancı ve yüzde 10 perakendeci gayrisafi kâr paylarının ilâvesi suretile bulunacaktır.

6 — Fiyat Mürakabe komisyonları yukarıda yazılı esaslar dairesinde faaliyet sahalarının sadeyağı toptan ve perakende azamî fiyatlarını tesbit ve ilân edeceklerdir. Komisyonlar ayrıca perakende satışlarda yağın fiyatile beraber menşeinin ve nev'inin de gösterilmesi mecburiyetini koyacaklardır.

Keyfiyet müstahsil bölgelerindeki vilâyetlere telle, diğerlerine posta ile tebliğ olunmuştur.

1942 - 43 mevsimi yapağı fiyatları

Ticaret Vekâleti bildiriyor

Ankara, 22 (A.A.) — Ticaret Vekâletinden tebliğ edilmiştir:

1 — 136 sayılı Koordinasyon heyeti kararına tevfikan ve Iktısat Vekâleti ile müştereken memleket dahilinde işlenmemiş «natürel» yapağının 1942 - 1943 mahsul mevsimi devamınca âzamî fiatları aşağıda gösterilmiş olduğu vechile tesbit edilmiştir:

Malların menşei	Cinsi	Fiatı
1 — Edirne, Kırklareli, Tekirdağı vilâyetleri	Trakya malları	124
2 — Bursa, Balıkesir, Çanakkale vilâyetleri, Bergama kazası	Tip Trakya	114,50
3 — Izmir, Manisa, Aydın	Izmir	111,50
4 — Içel, Seyhan vilâyetleri	Aydınlı	108
5 — Afyon, Eskişehir, Kütahya, Isparta, Burdur vilâyetleri, Akşehir kazası	Anadolu «ince»	108
	Anadolu «kaba»	102
6 — Konya	Anadolu «ince»	108
	Anadolu «kaba»	102
7 — Kayseri, Aksaray, Niğde, Sivas, Yozgat, Tokat	Anadolu «kaba»	100
8 — Urfa, Diyarbakır, Mardin, Maraş	Şark «ince»	108
	Şark «kaba»	100
9 — Erzurum, Kars, Bingöl, Muş, Ağrı	Erzurum kızıl «yüzde 10 beyazlı»	108
	Van - Erzurum beyaz	105
10 — Van	Van - Erzurum beyaz	93,50
11 — Trabzon ve Karadeniz sahil vilâyetleri	Karayaka ve koç	90
12 — Bursa, Balıkesir, Çanakkale vilâyetlerile Bergama kazası	Merinos «kirli»	250
	Yarımkan «kirli»	217,50
	Merinos «kuzu»	185

2 — Yüksek randımanlı yapağılar için bu fiatlara ayrıca randıman zammı yapılır.

3 — Bu fiatlar istihsal bölgesi merkezlerinde birinci nevi tabii çıplak malın toptancı satış fiatlarıdır.

4 — Merinos yapağıları için ayrıca Ziraat Vekâletince tekarrür ettirilecek bir teşvik primi verilecektir.

5 — Istihsal merkezlerindeki fiatların hesaplanma tarzı ayrıca ilân edilecektir.

6 — Memleket ihtiyacından fazla olduğu Vekâletçe tesbit edilecek yapağılar için ihracat lisansı yalnız Ticaret Ofisine verilecektir.

Sabun şekilleri

Ankara, 22 (Telefonla) — Iktısat Vekâletince sabun şekilleri hakkında yeni bir nizamname hazırlanmıştır. Dahilde imal veya hariçten ithal edilerek satışa çıkarılacak sabun tozları bu nizamnamede gösterilen standard şekillerde olacaktır.

Rus - Alman harbi

(Başı 1 incide) ***

tür. Alman teşkillerinin bir taarruzu neticesinde ormanlarda kurulan ve inatla müdafaa edilen düşman mevzileri yarılmış ve 13 topla oldukça ehemmiyetli esir alınmıştır.

Alman savaş ve pike tayyare teşkilleri düşmanın cephe gerilerinde demiryolu tesislerine taarruzda bulunmuşlardır. Üç mühimmat treni bomba isabetile tahrip olunmuştur. Bir çok demiryolları kesilmiş ve ehemmiyetli sayıda vagon harap olmuştur.

Alman tayyare kayıpları

Moskova, 22 (A.A.) — Reuter: Sovyet öğle tebliği eki:

22 mart ve 18 nisan tarihleri arasında doğu cephesinde Alman hava kayıpları 891 uçağa yükselmiştir. Ayni devre zarfında Sovyetler 293 uçak kaybetmişlerdir.

Kafkasyaya hava hücumu

Berlin, 22 (A.A.) — Alman baş komutanlığının bir Karadeniz limanına karşı yapılan hava hücumu hakkında verdiği tafsilâta göre, silolara ve rıhtım tesislerine tam isabetler kaydolunmuştur. Rıhtıma yanaşmış olan 5 bin tonilâtoluk bir ticaret gemisi, tam bir bomba isabetile ağır hasara uğramıştır.

ELHAMRA'da
Bu akşam saat 9 da
ALEV ŞARKISI
Türkçe sözlü
ALEKSANDR GRAY — BERENİS CLAİRE
Ve Nevyork Metropoliten Operası artistleri
Fevkalâde meraklı nefis aşk macerası.

Mevzuunu RUDYARD KIPLING'in lâyemut eserinden
Azametini: San'atin büyük kudretinden
Heyecanı: Aşkın sonsuz iztiraplarından alan
RONALD COLMAN — İDA LUPİNO'nun
yarattığı
SÖNEN IŞIK
Bugün LÂLE Sinemasında
Gözlere yaş, gönüllere takdir doldurarak
ikinci zafer haftasına başlıyor.

BAŞMAKALEDEN DEVAM

Yeni doğan millet

(Baştarafı 1 incide) §

çok azdı. İstiklâl hareketimizin böyle dolambaçlı bir yol tutması çaresizdi.

Avrupayı bir telâştır aldı: Aman, ölü diriliyordu!

16 mart 1920 de İstanbul resmen işgale uğradı, Meclis işgal kuvvetleri tarafından dağıtıldı. İdam hükmünün artık tatbikına geçildi. İşte o saniyede Osmanlı İmparatorluğu cidden ölmüş, saraylarda, hükûmet dairelerinde kuru bir cesedi kalmıştı.

Evet, fakat bir taraftan da Anadolu yeni Türk varlığına gebe idi. 27 temmuz 1919 da, Erzurum kongresinde bu gebelik başlamıştı. Tesadüfe bakın ki tam dokuz ay sonra Ankarada nurtopu gibi bir yavru meydana geldi: Türkiye Büyük Millet Meclisi hükûmeti...

Bu yavru bugün yirmi iki yaşını doldurmuş bir delikanlıdır. Yirmi iki sene içinde büyük işler yapmış, dünyanın saygı ve sevgisini kazanmıştır. Önünde de parlak bir istikbal vardır.

Yalnız bir tek büyük hatası olmuştur: İstiklâl Harbi zamanında hep ihtiyaçların icabına göre serbestçe yürümüş, vazife ve mes'uliyet sahiplerine geniş salâhiyetler vermişti. Bu usullerin mükemmel imtihandan geçmesine ve yaman ve seri neticeler vermesine rağmen o güzel ruhu ihmal etmiş, Osmanlı İmparatorluğunun kanun, usul ve nizamlarını günün birinde miras diye toptan kabul etmiştir. Bunu ezberden böyle yapmayıp da hakiki ihtiyaçların ilhamı altında akla uygun, sade bir sistem devam ettirmek ve gitgide geliştirmek cesaretini gösterseydi verimimiz bir kat daha artar, boşuna enerji ve zaman israflarına uğramazdık.

Yeni milli varlığımızın doğduğu gün, Türk çocuklarının bayramı diye kabul edilmiştir. Türk yavruları için bundan tabii bir bayram günü tasavvur edilemezdi. Yeni Türk varlığı gençlik ruhundan doğmuştur, gençliğin eseridir, gençliğe emanet edilmiştir. Daima da genç ve dinç kalmalıdır ve kalacaktır.

Türk yavrularına düşen vazife, bu güzel eseri, bu büyük eseri benimsemek, kendilerine sit emelleri de hep onu büyütmekte, yükseltmekte aramaktır.

Bugünkü bayram bütün Türk çocuklarının, bütün Türk gençlerinin, bütün Türk milletinin bayramıdır. Fakat bunun asıl hazzını; kalplerinde mukaddes ateş yanan kendi ferdî varlıklarının fâniliğini millî varlığın ebedîliğine katmağı bilen mes'ut, seçme insanlar duyacaklardır.

Ahmet Emin YALMAN

Cripps, Hint meselesini izah etti

(Baştarafı 1 incide) —

Hindistanın istikbali hakkında şimdiden aldığı vaziyeti hiç şüpheye mahal bırakmıyacak şekilde göstermektedir. Şunu da tahmin ediyorum ki Hindistanda yapılan müzakerelerin neticesi Britanya milleti ile hükûmetinin görüşmelerindeki samimiyeti Hint milletine ve başkalarına iyice anlatmıştır. Müzakerelerin inkıtaa uğramasından dolayı bir müddet belki de bir dereceye kadar serzenişlerde bulunanlar olacaktır. Bu müzakereye iştirak edenlerden her biri aldığı durumu haklı göstermeğe tabiatile çalışacak ve müzakerelerin kesilmesinden dolayı muahezeye uğramak istemiyecektir. Evvelce de söylediğim gibi şahsen hiç kimseyi bundan dolayı muaheze etmiyorum. Ve bu işin mes'uliyetini bir kimsenin kabul etmesi gerekiyorsa bunu kendim kabul etmeyi tercih ederim. Mâzideki güçlükler tarihî bakımdan mütalâa edilirse bugün bu işin hallinde karşılaştığımız müşküllerin geniş ölçüde mesuliyetini onlara yüklemek lâzım gelir kanaatindeyim. Bu yolda bir hal çaresi tatbikı için zaman pek müsait değildi. Bu güçlükler mâzinin hediyeleridir. Fakat maalesef mâzinin gölgesi daima hale ve istikbale akseder. Bu gölge az çok dağılmış denilebilir. Ve zannederim ki harp kabinesinin icraatınran epeyce fayda temin edildiği umulabilir.

Cripps şöyle devam etmiştir:

Bu mesele şimdi siyasî bir mesele olmaktan çıkmış ve Hindistanın müdafaası meselesi haline gelmiştir. Bir çok idare âmirlerinin bu müdafaayı kabil olduğu kadar tesirli bir şekilde yapmağı temin için bütün kuvvetlerile işbirliği halinde çalışacaklarına şahsan emniyet hasıl ettim. Müdafaa meselesine temas edince görüşmelerin neticesi iyi olacağını zannediyorum. Demek oluyor ki şu çizdiğim levha, fikrimce acıklı değil, cesaret verici müdafaadır. Gerçi gereği kadar cesaret verici değilse de hiçbir şey yapılmamış olsaydı bu kadar da cesaret verici mahiyeti bulunmıyacaktı.

Haydarpaşa Intaniye Hastanesinde konser

Hastanelerde konserler devam ediyor. Bu usulün iyi neticeler verdiği, bütün hastanelerin konserlere seve seve kapılarını açmalarından belli. Evvelki gün Ibrahim Ozgür Haydarpaşa Intaniye Hastanesinde bir konser vermiş ve hastalar tarafından derin bir alâka ile dinlenmiştir. Resmimiz Ibrahim Ozgürü ve hastaları gösteriyor.

Türk - Alman ticareti

İki memleket eşya fiyatlarına bir pahalılık zammı yapacak

Almanlar 3,5 milyon liralık pamuk satın alıyorlar

Ankara, 22 (Telefonla) — Almanya ile aktedilen 96 milyon liralık ticaret muahedesi, bu anlaşmanın imzasından sonra her iki memleketteki fiat değişmeleri yüzünden zaman zaman durgunluk devreleri geçirmiştir.

Öğrendiğimize göre, bu durgunluğu ortadan kaldırmak maksadile Almanya ile yapılmakta olan görüşmeler kat'i safhaya girmiştir.

Bu müzakerelerin esasını, iki memleket eşya fiyatlarına yapılacak bir pahalılık zammı teşkil etmektedir.

Hükûmetimiz, bu hususta Türk mallarına muvafık bulduğu sabit fiatı Alman murahhasına bildirmiştir. Berline hareket eden murahhas, Türk şartlarını hükûmetine bildirecek ve avdetinde de Alman malları hakkındaki teklifleri getirecektir.

★

Ankara, 22 (Telefonla) — Bir Alman ticaret heyeti, pamuk almak için Ziraat Bankamızla müzakerelerde bulunmaktadır, 941 - 942 rekoltesinden 17 bin 500 balya olarak satacağımız bu pamuğa ait mukavele, sabit fiyat meselesinin hallinden sonra imzalanacaktır. Bu pamukların değeri 3 buçuk milyon lira olarak tahmin edilmektedir.

23 Nisan Çocuk Bayramı

(Baş tarafı 1 incide) =

miş ve Büyük Şefimizin şu sözlerini tekrar etmiştir: Çocuklarımız vatan sevgisini şuurlarile koruyarak yetişmelidirler. Şimdiki zaman bizim yetiştiğimiz zamana göre çok değişmiştir. Memleket içinden ve dışından gelen tesirler çok geniştirler. Çocuklarımız kendi nefislerine güvenli ve bütün ters tesirlere, akıntılara karşı koyabilecek zihniyette hazırlanmalıdırlar, vatanseverlik anlamının başında gelir, vatansever olarak yetişmek terbiye sistemimizin temelidir.

Maarif Vekili Hasan Ali Yücel, Çocuk Esirgeme Kurumunun rolünü anlattıktan sonra sözlerini şöyle bitirmiştir:

«— Türk çocukları bu güzel günler sizin bayramınızdır. Gülün, söyleyin, oynayıp eğlenin. Sizi yetiştiren, sizi düşünen analarınız, babalarınız, hocalarınız ve koskoca bir Türk milleti var. Size bayram olan bugünün millet eğemenliğinin kurulduğu gün olduğunu unutmayın. Hepinizi sevgi ile kucaklarım. Kutlu günler görünüz sevgili yavrularım.»

Çocuk Esirgeme Kurumu neler yaptı?

Çocuk bayramı gününde Çocuk Esirgeme Kurumunun hatıra gelmesi çok tabiidir. Kurum merkezinden aldığımız malûmata göre 1942 senesinde Çocuk Esirgeme Kurumunun 271 müessesesi, 129 parça emlâk ve 725 merkez ve şubesi vardır.

941 senesinde 220000 çocuğa merkez teşkilâtı tarafından muhtelif suretlerle yardım gösterilmiştir. Şubelerden beş yüzünden gelen istatistiklere göre bu beş yüz şubede yardım ve alâka gören çocukların sayısı 600.000 dir. Yine bu kolların verdiği malûmata göre Kurumun âzası elli bine varmaktadır. 922 senesindenberi Genel Merkez tarafından yapılan neşriyatın yekûnu beş milyon adedine varmaktadır. 1942 senesindenberi Cemiyet dört milyon çocuğa muhtelif suretlerle yardımlarda bulunmuştur.

Ankaradaki gazeteciler, Keçiören Anakucağını gezdiler

Ankara, 22 (Telefonla) — Bugün, Çocuk Esirgeme Kurumu başkanlığı, gazetecileri davet ederek onlara Keçiörendeki Anakucağını gezdirmiştir.

Bayram münasebetile tertemiz giydirilmiş olan 250 kimsesiz yavruya gösterilen hakiki ana ve baba sevgisi ziyaretçileri mütehassis ettiği kadar bu yavrulara gösterilen büyük ihtimamlardan son derece memnun olmuşlardır.

Verilen malûmata göre, Kurumun aza adedi çok az olduğu halde başardığı işler hakikaten büyüktür. Yardım bekleyen memleket çocuklarına, Çocuk Esirgeme Kurumunun elini uzatabilmesi için bugün sadece 62 bin olan aza adedinin hiç olmazsa iki milyona yükselmesi lâzımdır.

Yarınki bayram münasebetile şehrimiz bayraklar ve çocuğa kıymet veren vecizelerle baştanbaşa süslenmiş bulunuyor. Gece şehir tamamen elektriklerini yakmıştır. Yekpare bir nur kütlesi halinde yükselen Ankara kalesi üstünde Türk bayrağı haşmetle dalgalanmaktadır.

Hindistan imparatorluğu

(Baştarafı 2 ncide) W

kan halini alıyordu. Karışıklıklar artıyor, İngilizler aleyhine tehditler ve tedhişler başlıyordu.

Tetkik komisyonu reisi Ravlt tarafından verilen bir rapor, İngilizlerde ciddî bir endişe uyandırdı. Tehlikeyi durdurmak için tedip hareketine başvurulacaktı... Hintliler, bunu öğrendiler, 1909 senesi 6 nisan günü, büyük bir içtima akdettiler ve derhal kanlı bir harekete geçmiye karar verdiler ve bu kararı tatbikte de gecikmediler.

Artık milliyetperverlerle İngilizler arasında harp açılmıştı. Fakat, kanlı çarpışmalardan sonra, galebe İngilizlerde kaldı.

İşte bu sırada, Gandi ortaya atıldı. Bu yüksek düşünceli adam, silâhlı bir ihtilâlin hiç bir fayda temin etmiyeceğini anlamıştı. Buna binaen Gandi, evvelâ:

— Yüz bin beyaz adamın, üç yüz on beş milyon Hintliyi esaret altında tutması, hayrete şayandır. Bu esaretten silkinmek lâzımdır. Fakat, İngiliz mitralyözleri karşısında can vermiyelim. Onları, başka suretle mağlûp edelim.

Diye bağırdı ve düşündüklerini, millî bir kanun şeklinde ortaya attı.

Gandinin silâhsız ihtilâl kanununa göre, İngilizlere karşı umumî boykot ilân edilecekti. İntihaplarda, rey verilmiyecekti. Davacılar, mahkemelere gitmiyecekler; davalarını kendi aralarında halledeceklerdi. Milliyetperverler, İngiliz kumaşları giymiyecek.. İngiliz mallarına el sürmiyecek.. Hintli talebeler, derhal mektepleri terkedeceklerdi... Hulâsa İngilizler, tamamile aforoz edilerek, Hindistanın en süfli halk tabakası olan paryalar derecesine indirilecekti.

Gandinin bu boykotu, İngiliz mitralyözlerine galebe etti. Çünkü İngiliz ticareti, büyük bir tehlikeye girmişti ve bu tehlike de, daha fazla artabilirdi.

Artık İngiltere hükûmeti de anlamıştı ki, bu vehametin önüne geçmek lâzım geliyordu. Buna binaen, Montagü kanunu tatbik mevkiine konuldu ve 1921 senesi iptidasında, ilk defa olarak Hindistan millet meclisinin intihabatı icra olundu.

Böylece Hindistan halkına, istedikleri muhtariyet verilmişti. Fakat çok geçmeden, bu muhtariyetin üzerine, yine bir mutlakiyet perdesi çekildi!... Hattâ 1935 de verilen ikinci muhtariyet te ayni şekilde neticelenmek istidadını gösterdi.

Hintliler, bu siyaset oyunlarına bir türlü inanamıyorlardı. Daha doğrusu, millî gayelerinin tamamile tatmin edildiğine kanaat hâsıl edemiyorlardı.

Boykot kalkmamış, sadece hafiflemişti. Gandi, artık tamamile işin başına geçmiş, silâhsız ihtilâlin başkumandanlığını deruhte etmişti. Cihan tarihinde müstesna bir harp usulü keşfeden bu zeki adam, tek bir düstura dayanıyordu. Ve büyük bir kanaatle:

— Zaman, her meseleyi halledecektir, diyordu.

SİYASÎ İCMAL

"Mavi boncuk" siyaseti

Yazan: M. H. ZAL

Almanya'nın Fransızlardan bir takım istekleri var. Bunları derhal ele geçirmeyince sabırsızlanıyor. Fakat bir taraftan da Fransızlar kendi kendilerine soruyorlar: «Bozgunun bedeli diye boyuna biz bir şeyler verip duruyoruz. Çocuklarımız Almanyada esir, tarlalarda çalışamıyorlar. Zayıf kollarımızla yetiştirdiklerimizin büyük kısmı Almanyaya gidiyor ve yarınki kıymeti meçhul marklarla ödeniyor. Işgal masrafı veriyoruz, yüz binlerce adamımız işçi diye Almanyaya taşınıyor. Bütün bunları hoşnutlukla karşılayıp Almanlara bağlılık duymamız için ne sebep var?»

Şimdi Laval, Almanlarla Mareşal Peten arasındaki Motoire mülâkatında konuşulan, fakat tatbika geçemiyen elbirliği siyasetini yürütmeğe çalışacak, kendisinin iktidar mevkiine gelmesi sayesinde esirler meselesinde, işgal masrafı meselesinde hafiflik peyda olduğunu isbata uğraşacak ve ayni zamanda Almanyanın Fransızlardan istediklerine karşı bir şeyler verdiği kanaatini uyandırmak istiyecek...

Bu arada Almanların Fransızlara verebilecekleri en büyük şey, Nasrettin Hocanın «eşeği kaybedip bulmak saadeti» diye tasvir ettiği neviden nimetlerdir. «Yola gelmezseniz Nisl, Tunusu Italyanlara veririz ha!» tehdidinden kurtulmanın ferahlığı, bazan insanları ve milletleri oyalamağa kâfi gelebiliyor.

Fakat Almanya, Fransaya karşı bir takım vaadlerle bağlanırsa Italyanın hali nice olacak? Italyanların «Bizim deniz» dedikleri Akdenizde gözlerini diktikleri ilk inciler, Nisle Tunustur.

Almanlar, Laval vasıtasile Fransızları arkalarına katmağa çalışırken ve Nisle Tunus hakkında teminat verirken, Italyanların kendi kendilerini mihverin üvey evlâdı mevkiinde göreceklerine ve epeyce kasvet duyacaklarına şüphe edilemez.

Bakalım, «mavi boncuk sendedir» usulile Fransa ve Italyayı ne dereceye kadar oyalamak mümkün olacak?.

Londra Halkevinde merasim yapılacak

(Baştarafı 1 incide) (/)

ma makinesi ilk defa olarak çocuk gününde kullanılacak ve Türkiyedeki çocuk, spor ve okul hayatına ait filmlerle Türkiyeyi ilgilendiren ve «Newsreel Company» tarafından verilen İngiliz haber filmleri gösterilecektir.

Türkiyenin Londra Başkonsolosunun oğlu ve Halkevi kâtibi Faruk Akcer ile Ticaret Müşavirinin kızı Güzin, gösterilecek filmler hakkında izahlarda bulunacaklardır. Çocuklara bir de büfe hazırlanmıştır.

Bu toplantıya hakiki bir Türk çocuk günü havası verilmek istenildiğinden mümkün mertebe büyükler bulunmıyacaktır.

Cümhurreisi Ismet Inönü'nün Türk ressamı Ibrahim Çallı tarafından yapılan resmi büyük salonda şeref yerine konulmuştur. Resmin altında, Türkiye Cümhuriyeti Halk Partisi Reisi Ismet Inönü'nün imzasile şu ibare vardır: «En iyi dileklerimle Londra Halkevine».

Çocuk hastalıkları mütehassısı
Dr. Nevzat Ziya
Hastalarını her gün saat 14 den sonra Cağaloğlu Halk Partisi binası karşısında Zekibey apartımanı 8 inci dairede kabul eder.

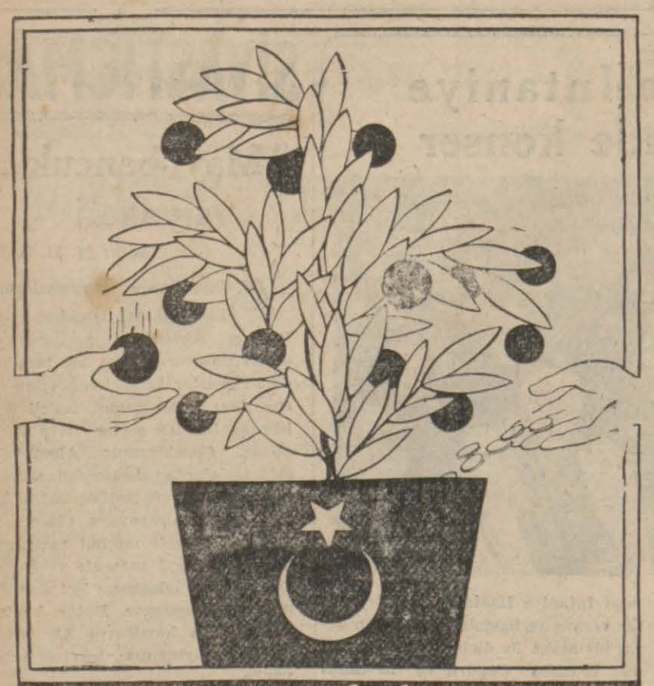

Paranızın çabuk üremesi ve işe yaraması için
TASARRUF BONOSUNA
yatırınız!

GRİPİN
Baş, diş, nezle, grip, romatizma
Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı Derhal Keser
İCABINDA GÜNDE 3 KAŞE ALINABİLİR

Her yerde

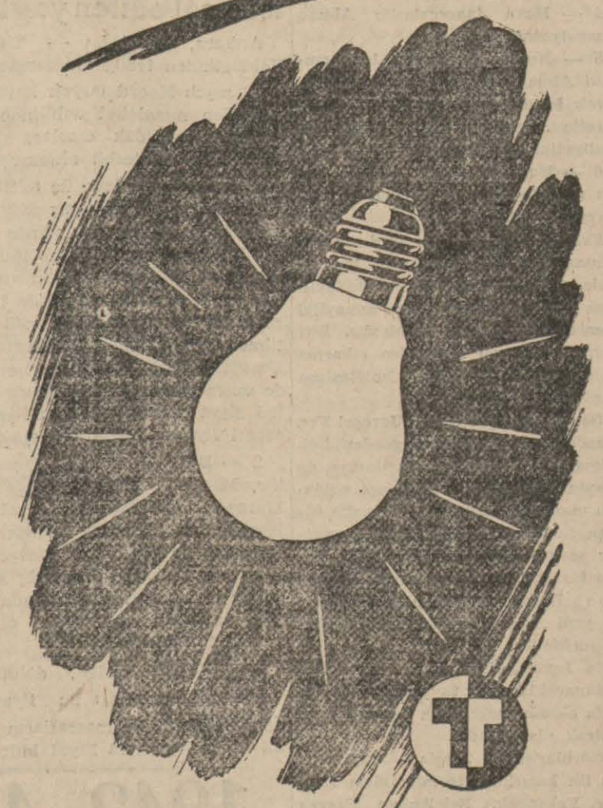

TUNGSRAM
EN AZ PARAYA EN BOL AYDINLIK

"Zevcim Gözlerine İnanamıyor!"

Ve on yaş daha genç göründüğümü söyliyor

Zevcim "bu cidden bir harikadır,, diyor. Ancak iki ay kadar evvel alnımda ve gözlerimle ağzımın etrafında çizgiler ve buruşukluklarım vardı. Hakikaten "Yaşlı,, görünüyordum. Bugün ise, bütün bu çizgilerim kayboldu ve arkadaşlarım bir genç kızın cildi gibi parlak, nermin ve yumuşak olan cildime takdir nazarile bakıyorlar. Her akşam yatmazdan evvel cild gıdası olan pembe renkteki Tokalon kremini kullanıyorum. Terkibinde Viyana Üniversitesi profesörlerinden biri tarafından keşfedilen, gençliğin kıymetli ve cazip cevheri olan "Biocel,, vardır. Gündüzleri de cildi beyazlatıp yumuşatan, siyah noktaları gideren ve açık mesameleri sıklaştıran beyaz renkteki Tokalon kremini kullanıyorum.

Bakınız nasıl muvaffak oldum?

İSTANBUL LEVAZIM AMİRLİĞİNDEN VERİLEN ASKERİ KITAAT İLÂNLARI

70,000 kilo koyun eti kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 4/5/942 pazartesi günü saat 11 de D. Bayazıtta askeri satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 31,500 lira, ilk teminatı 2163 liradır. Taliplerin kanuni vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (2820-4333)

★

90,000 kilo koyun eti alınacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 24/4/942 cuma günü saat 10 da Zarada askeri satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 60.300 lira, ilk teminatı 4522 lira 50 kuruştur. Taliplerin kanuni vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. Evsaf ve şartnamesi Ankara, İstanbul Lv. Âmirliği satın alma komisyonlarında görülür. (2839-4352)

★

50 : 60 ton eger sabunu alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 29/4/942 çarşamba günü saat 16 da Ankarada M. M. V. Satın alma komisyonunda yapılacaktır. Beher kilosunun tahmin fiyatı 140 kuruştur. 20 tondan aşağı olmamak üzere ayrı ayrı tekliflerde alınabilir. Isteklilerin verecekleri miktar üzerinden kati teminatlarile belli vakitte komisyona gelmeleri.

(2970 - 4720)

TOPRAK EKİLİR MAHSUL VERİR KUMBARA BESLENİR SAADET VERİR

Türkiye İş Bankası

Küçük tasarruf hesapları 1942 ikramiye planı

KEŞIDELER: 2 Şubat, 4 Mayıs, 3 Ağustos
2 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır

1942 İKRAMİYELERİ

1	adet	2000	liralık	= 2000,—	lira	40	»	100	»	= 4000,— »
3	»	1000	»	= 3000,—	»	50	»	50	»	= 2500,— »
2	»	750	»	= 1500,—	»	200	»	25	»	= 5000,— »
3	»	500	»	= 1500,—	»	200	»	10	»	= 2000,— »
10	»	250	»	= 2500,—	»					

Taksimde Osmanlı Bankasına Ait Binada
Istanbul Klübünün
Ana Nizamnamesi

(Dünkü sayımızdan devam)

YİRMİ İKİNCİ MADDE

Heyeti idarede kararlar ekseriyeti mutlaka ile ittihaz olunur. Tesavii âra vukuunda reisin reyi iki itibar olunur. Azadan bir zatın talebi üzerine kararlarda reyi hafiye müracaat olunur.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE

Heyeti idare lüzum gördüğü takdirde klübün idaresine müteallik mesailin teferruatını heyeti idare âzası meyanından müntehap tâli bir heyete havale edebilir. Bu tâli heyet ittihaz eylediği mukarrerattan heyeti idareyi haberdar eder.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE

Her sene Nisan ayı zarfında klübün daimî âzası senei sabıka Şubatında hitam bulan senei maliye esnasında klübün idarî ve malî vaziyetini irae etmek üzere heyeti idare tarafından tanzim edilmiş olan raporu istima etmek üzere senelik içtimai umumi akteder.

Heyeti idare tarafından tanzim ve mezkûr heyet tarafından bir mütahassıs tarafından tetkik ve tasdik edilen bilânço ile kâr ve zarar hesabı klüp âzasının istihsali malûmat edebilmelerini teminen içtimai umumi tarihinden sekiz gün evvel klüp salonlarına talik ve klüp yazıhanesine vaz'olunur.

YİRMİ BEŞİNCİ MADDE

Senelik içtimai umumiye heyeti idare reisi ve gaybubetinde heyeti idare reisi vekili riyaset eder.

Reis ve reis vekilinin gaybubetinde heyeti idare âzası kendi içlerinden birini içtimai umumiye riyaset için intihap eder.

YİRMİ ALTINCI MADDE

Nisan ayında yapılan içtimadan başka yapılacak heyeti umumiye içtimaları evvelâ heyeti idarece lüzum ve zaruret hissedildiği zaman, saniyen âzadan beşte birinin imzalı talepnamesi üzerine aktolunur. İçtimai fevkalâdenin gününü heyeti idare tayin ve reisini âzayı mevcude intihap eyler.

YİRMİ YEDİNCİ MADDE

İçtimai umumi davetlerinin yevmi içtimadan lâakal üç gün evvel takarrür ettirilip âzaya davetiye gönderilmesi ve davetname suretinin klüp salonlarına talik ve içtima gününün iki gazete ile ilân olunması ve hükûmete her zaman ihbar olunması lâzımdır.

YİRMİ SEKİZİNCİ MADDE

Heyeti umumî davetiyelerine ruznameyi müzakeratın derci lâzımdır. Ruznamenin tertibi heyeti idareye aittir.

YİRMİ DOKUZUNCU MADDE

Her içtimai umumide âzayı daimeden lâakal yirmi beş zatın huzuru şarttır.

Yevmi içtimada bu kadar âza bulunmaz ise içtima on beş gün sonraya talik olunur. Şayet içtimai umumi müstacelen inikat etmek üzere kararlaştırılmış ise nisabın ademi husulü halinde üç gün sonra tekrar içtimaa davet edilir ve bu takdirde dahi âzaya davetname irsal ve keyfiyet klübün salonlarında ve iki gazete ile ilân kılınır.

Bu suretle ikinci defa vaki olacak âzayi mevcudenin adedi her kaç olursa olsun içtima muteberdir.

Heyeti umumiye içtimalarında ittihaz olunan mukarrerat klüp âzasının kâffesi için mecburiyetle riayedir.

OTUZUNCU MADDE

İçtimai umumide kâffei mukarrerat âzayı mevcudenin ekseriyeti mutlakasile ittihaz olunur ve âzadan iki zatın talebi halinde reyi hafi usulü tatbik edilir. Azadan her biri bizzat itayi rey etmek mecburiyetinde olup hiçbir kimse içtimai umumiyelerde kendi namına ifayı reye diğerini tevkil edemez.

Tesavii âra vukuunda reisin reyi iki itibar olunur.

OTUZ BİRİNCİ MADDE

Nizamnamenin tadili fevkalâde bir içtimai umumide müzakere olunabilir. Böyle bir içtimada ittihaz olunan mukarreratın muteber olması için otuzuncu madde hilâfına olarak âzayı mevcudenin ekseriyeti sülüsan arası meşruttur.

OTUZ İKİNCİ MADDE

Azadan biri işbu nizamname ahkâmını ve kavaidi edep ve haysiyeti ağır surette ihlâle tasaddi eder yahut klübün intizam ve itibarını nakisedar edecek mahiyette bir harekette bulunur ise heyeti idare gerek re'sen gerek âzayı daimeden beş zatın talebi üzerine kura ile intihap olunacak on iki âza heyeti idareye inzimam ederek bu suretle teşekkül edecek heyet o zatın klüp âzalığından ihracına mahal olup olmadığına karar verir.

Bu heyetin kararı muteber olmak için on sekiz âzanın huzuru kâfidir. Mukarrerat, istinkâf edenlerden maada âzanın sülüsanı ekseriyeti ile ve reyi hafi ile ittihaz olunur.

Verilmemiş reyler istinkâf addolunur.

Bu heyetin kararı alâkadarlara alelâde tebliğ olunur.

Yirmi altıncı madde ahkâmına tevfikan içtima etmiş bir heyeti umumiye kararı olmadıkça berveçhi meşruh klüpten ihraç edilen zat bir daha klübe âza olarak giremez.

OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE

Kütüphanedeki kitaplar hariç olarak mütalâa salonundaki gazeteler ve mecmualar kütüphane nizamnamesine riayet edilmek şartile âzayı daime ve muvakkateye irae edilebilir.

Mütalâa salonuna sureti daimede talik edilecek olan kütüphane nizamnamesi mütalâa salonu mürakipleri tarafından tanzim olunacaktır.

OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE

Azanın klüpteki düyunatının tarzı tesviyesi heyeti idarece kararlaştırılır. Heyeti mezkûrece bu hususta ita olunan kararı infaz etmiyenlerin isimleri levhaya talik olunur. Bu suretle tesviyeyi deyn etmiyen zatın klüp ile alâkası katolunur.

OTUZ BEŞİNCİ MADDE

Tayin olunmuş müddet zarfında hesabını tesviye etmediği için ihraç edilmiş olan âza tarafından bu teahhürün meşruiyetini isbat edecek izahatı kâfiye verildiği takdirde ihraç kararını fesh ile bu kabil âzanın hukukunu heyeti idare iade edebilir.

OTUZ ALTINCI MADDE

Heyeti idarenin müsaadesi olmadıkça klüp salonlarına hiçbir ilân talik edilemez.

OTUZ YEDİNCİ MADDE

Klüp âzası, ister daimi ister misafir olsun, intizamı dahiliyi muhafaza maksadile heyeti idarece ittihaz olunacak kâffei mukarrerata tamamile riayetle mükelleftir.

OTUZ SEKİZİNCİ MADDE

Işbu nizamname ahkâmının sureti tatbikiyesinden müteveellit her türlü ihtilâfatın hal ve faslı içtimai umumiye kadar heyeti idareye aittir.

OTUZ DOKUZUNCU MADDE

Işbu nizamnamenin kâffei mevaddının sureti tatbikiye ve icraiyesince Türkiye devletinin ahkâmı kanuniye ve nizamnamesine tamamen riayet olunacaktır.

KIRKINCI MADDE

Klübün feshi hakkında karar itası umumi heyete aittir. Bu takdirde klübün borçları tesviye edildikten sonra kalanı Kızılay cemiyetine verilir.

İstanbul Klübünün 1942 Senesi Heyeti İdare Azaları

Adı ve Soyadı	Tabiiyeti	Meşguliyeti	Adresi
Sayın B. Şükrü Saracoğlu	Fahri Reis T. C.	Hariciye Vekili	Ankara
B. Edhem Soysal	Reis T. C.	Esbak Ticaret Müsteşarı	Ayazpaşada Suren Apt.
B. Yahya Kemal Beyatlı	Aza T. C.	Tekirdağ mebusu	Beyoğlu, Taksim Ist. Klüp
B. Dr. Suphi Neşet	» T. C.	Doktor	Beyoğlu, Istiklâl Cad. Amar Apt.
B. Muhlis Erdener	» T. C.	Tüccar	Taksim Cumhuriyet Apt. No. 9
B. Ragıp Ozdemiroğlu	» T. C.	Tüccar	Suadiye Yeni Mektep So. No. 15
B. Haydar Emre	» T. C.	Mühendis	Ayazpaşa, Dilâram Apt. No. 9
B. K. Mavrudis	» T. C.	Esbak Hariciye memuru	Istanbul Klübünde
B. E. C. Taylor	» Amerikan	Ataşe Komersiali	Taksimde, Ayazşa, Tüten Apt. N. 2
B. D. A. Barry	» Ingiliz	Şel Şirketi Müdürü	Demirağ Apt. 3 Nişantaş
B. L. Rebul	» Fransız	Vapur acentası	Şişli Nimet Apt. No. 3
B. W. J. Perkins	» Ingiliz	Avukat	Moda Mektep So. No. 2
B. H. Saltmarsh	» Ingiliz	Osmanlı Bankası Direktörü	Istanbul Klübünde

Istanbul Fiyat Mürakabe Komisyonundan:

İlân No:sı 162

Ticaret Vekâletinden alınan 15/4/942 tarih ve 16/11041 sayılı emirle çay satışlarında âzami kâr yüzdeleri aşağıdaki şekilde yeniden tesbit edilmiştir.

İthalâtçı kârı		Toptancı	Perakendeci
Menşe memleketten	Ara memleketten	Kârı	Kârı
% 12	% 9	% 4	% 10

300 sayılı Koordinasyon kararile çay fiatlarına kiloda yapılan 750 kuruş zam maliyete idhal edilecek ve işbu kâr hadleri bu maliyet üzerinden hesaplanacaktır.

Yukarda gösterilen toptancı kâr haddi yalnız idhalât merkezleri dışında kalan yerlerde müesses ve faaliyeti hakikaten toptancılık olan mutavassıtlara verilecektir.

Istanbulda müesses perakendeciler çayı doğrudan doğruya ithalâtçılardan alacaklarından bu şehirde müstehlik satış fiatlarının hesabında ayrıca toptancı kârı ilâve olunmıyacaktır.

Keyfiyet 14/3/942 tarihinde neşrolunan 152 sayılı ilânın 10 uncu maddesinde gösterilen çay satış kâr yüzdeleri yerine kaim olmak üzere ilân olunur. (4832)

Istanbul Belediyesi Ilânları

Usküdar Selâmi Ali mahallesinin Silihdarbahçe sokağındaki metrûk kilise harab ve maili inhidam bir vaz'iyette olduğundan mahzurun izalesi için tebligat yapılmak üzere sahib ve mütevelli hey'eti aranmış ise de bulunamamıştır.

Yapı yollar kanununun 44 cü maddesine göre mezkûr kilisenin mahzurlu vaz'iyeti (15) gün içinde sahibleri tarafından izale olunmadığı takdirde Belediyece yıktırılacağı tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur. (4829)

26 Nisan pazar akşamı saat 21 de Şehir Tiyatrosu komedi kısmında

TÜRK MATBUAT TEKNİSYENLERİ BİRLİĞİ
Menfaatine
BÜYÜK MÜSAMERE

Bu müsamerenin programı; kıymetli ses san'atkârımız
BAYAN SAFİYE
Ve arkadaşları tarafından verilecek konser ile
ŞEHİR TIYATROSU SAN'ATKARLARINDAN
HAZIM ve VASFİ RIZA'nın
İştirakile temsil edilecek bir KOMEDİ teşkil etmektedir.
Seyircilerinin alkış ve takdirlerini üzerinde toplayan
Meşhur ÇALIKUŞU'nun milli kostümlerile yeni oyunlar
Biletler Şehir Tiyatrosu Komedi kısmı gişesinde satılmaktadır.
Her tarafa vesaiti nakliye temin edilmiştir.

BAYILANLAR, ÇARPINTI ve SİNİR BUHRANI ÇEKENLER
NEVROL CEMAL
DEN 20 DAMLA ALINCA SİNİRLERİ YATIŞIR, DERHAL FERAHLARLAR

ÖKSÜRENLERE KATRAN HAKKI EKREM

Türkiye Cümhuriyeti
Ziraat Bankası
Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası
Şube ve ajans adedi: 265.
Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri.
Para biriktirenlere 28,000 lira ikramiye veriyor.

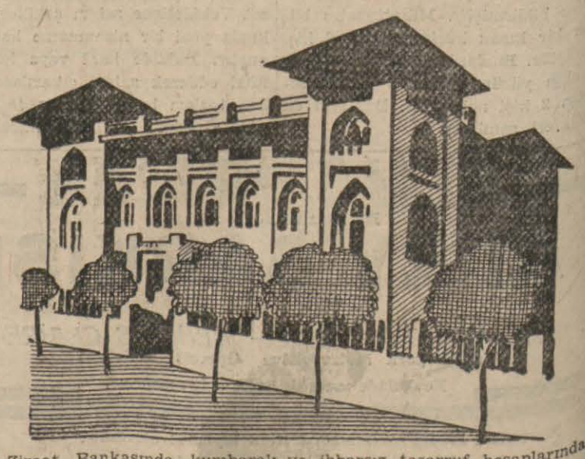

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	adet	1,000	liralık	4,000	lira	100	adet	50	liralık	5,000 lira
4	»	500	»	2,000	»	120	»	40	»	4,800 »
4	»	250	»	1,000	»					
40	»	100	»	4,000	»	160	»	20	»	3,200 »

DIKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.
Kuralar senede 4 defa, 11 mart, 11 haziran, 11 eylül, 11 Birincikânunda çekilecektir.

Sahibi ve Neşriyat Müdürü : Ahmet Emin YALMAN
Vatan Neşriyat Türk Ltd. Şti. Vatan Matbaası